

TALEPAPIR

Miljøministeren

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Aktstk. 217: Aktstykke om opgravning af mink

Samrådsspørgsmål B:

Vil ministeren redegøre for de miljømæssige forhold og miljømæssige konsekvenser i minksagen, herunder i relation til ned- og opgravning af minkene, håndteringen, behandlingen og eftervirkningerne i forbindelse hermed, bl.a. med henvisning også til det notat af 26. april 2021 ”Undersøgelser og afværgetiltag omkring minkgravene”, som er omdelt som bilag 1 på aktstykket?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Troels Lund Poulsen (V) og René Christensen (DF).

Svar

1. Indledning

Tak for spørgsmålet.

Udgangspunktet for nedgravningen af de aflivede mink var en ekstraordinær og alvorlig situation. På meget kort tid skulle Fødevarestyrelsen bortskaffe store mængder døde corona-smittede mink. Det er klart, at vi alle ville ønske, det ikke havde været nødvendigt.

Det centrale for mig som miljøminister er naturligvis, at vi passer godt på vores miljø og natur – også i denne ekstraordinære situation. Mit ministerium har siden nedgravningen været involveret i at følge udviklingen af en evt. forurening i områderne samt anbefale afværgeforanstaltninger, som kan sikre, at forurenede jord graves op og grundvand renses, så forurening ikke spredes til overfladevand.

2. Miljøforhold og miljømæssige konsekvenser

Nedgravning

Jeg vil lige starte med at opridse situationen omkring nedgravningen af mink. I forhold til de miljømæssige aspekter ved nedgravningen af mink, så inddrog Fødevarestyrelsen forud for nedgravningen Miljøstyrelsen, som er tilsynsmyndighed, så der kunne tages de nødvendige miljømæssige hensyn.

Miljøstyrelsen screenede de to udpegede nedgravningsområder på Forsvarets arealer i henholdsvis Kølvrå og Nørre Felding i forhold til natur, miljø- og drikkevandsmæssige risici. I vurderingerne så Miljøstyrelsen blandt andet på forholdet til fredskovsarealer, Natura 2000-områder, §3-beskyttet natur, drikkevand, overfladevand og grundvand.

Miljøstyrelsen foretog en nærmere risikovurdering af de konkrete placeringer. Miljøstyrelsen sikrede sig i den forbindelse, at arealerne ikke befandt sig i umiddelbar nærhed af drikkevandsboringer eller oplande, hvorfra drikkevandet indvindes.

Miljøstyrelsen fastsatte en minimumsafstand på 300 meter til private drikkevandsboringer og -brønde. Miljøstyrelsen vurderede, at dette ville sikre, at der ikke var nogen risiko for drikkevandsinteresser. Miljøstyrelsen vurderede endvidere på tidspunktet for nedgravningen, at der på det foreliggende grundlag ikke var en forventning om en akut påvirkning af vandløb og søer.

Status for miljøtilstanden ved minkgravene

Der blev straks efter nedgravningen af minkene igangsat en overvågning i områderne. Miljøstyrelsen har således fået gennemført to forureningsundersøgelser for Fødevarestyrelsen. Undersøgelserne er foretaget af to uvildige rådgivere.

Den første undersøgelse blev gennemført i november og december 2020 og afleveret til Miljøstyrelsen i januar 2021. Den havde fokus på at få kortlagt områdets geologiske og hydrogeologiske forhold samt grundvandets naturlige sammensætning. Dette er grundlag for at vurdere, om udsivning af stoffer fra minkene har forurenset grundvand og overfladevand i området.

Den anden undersøgelse blev gennemført i januar og februar 2021 og blev afrapporteret til Miljøstyrelsen i marts 2021. Den havde fokus på supplerende undersøgelser af de geologiske og hydrogeologiske forhold, undersøgelse af evt. forurening under minkgravene, en risikovurdering ift. grundvand og overfladevand samt et afværgeprogram med forslag til egnede afværgemetoder.

Undersøgelserne viser følgende:

- Der er konstateret væske fra minkene i det terrænnære grundvand i enkelte boringer på begge lokaliteter.
- Væsken fra minkene udgør ingen trussel over for drikkevand i områderne.
- Målinger af hastighed og retning af grundvandstrømning viser at forureningen på sigt, hvis man ikke foretager sig yderligere, kan udgøre en risiko for nærliggende overfladevand.
- Der er dog ingen akut risiko for overfladevand, fordi forureningen først vil nå vandløb i løbet af 2-3 år og Boutrup sø efter 6-10 år.

I april 2021 er der udtaget nye prøver i boringer i og omkring minkgravene. Resultaterne viser som forventet, at der ses en yderligere påvirkning af det terrænnære grundvand i flere af boringerne. Jo længere tid minkene ligger nedgravet i området, jo større påvirkning må forventes i det terrænnære grundvand. Der er fortsat ingen risiko over for

drikkevandet i områderne og ingen akut risiko for den omkringliggende sø og vandløb.

Situationen er altså den, at væske fra minkene, som forventet, er nået ned til det terrænnære grundvand i dele af områderne. Miljøstyrelsen og rådgiverne vurderer derfor, at der er behov for at igangsætte afværgeforanstaltninger. Det skal være igangsat indenfor 1-1,5 år fra opgravningen af minkene for at forhindre, at forureningen spreder sig unødigt.

Fødevareministeren vil om lidt gennemgå de planlagte afværgeforanstaltninger.

Jeg kan desuden oplyse, at der efter ønske fra de to berørte kommuner er foretaget en call-in af miljømyndighed fra kommunerne til Miljøstyrelsen. Det er derfor forsat Miljøstyrelsen, der er tilsynsmyndighed, og det er derfor også styrelsen, der har behandlet ansøgning fra Fødevarestyrelsen om miljøgodkendelse af aktiviteter omkring opgravning af mink. Der er desuden planlagt en fortsat overvågning af overfladevand i området i de kommende år, som en del af overvågningsprogrammet.

3. Afslutning

Der er sket en forurening af det terrænnære grundvand med minkvæske i enkelte boringer både i Kølvrå og Nørre Felding, men det er ikke nået frem til vandløb og søer. Der er endvidere ikke nogen risiko for drikkevandet.

Den overvågning, der er iværksat, har givet et godt billede af miljøtilstanden, og danner nu grundlag for, at der kan tilrettelægges de nødvendige afværgeforanstaltninger. Dem vil Fødevareministeren som sagt informere om.

Miljøstyrelsen vil forsat følge og monitorere miljøtilstanden i områderne de kommende år indtil forureningen er fjernet. For vi skal selvfølgelig passe godt på vores miljø og natur – også efter at minkene er gravet op.

Tak for ordet.